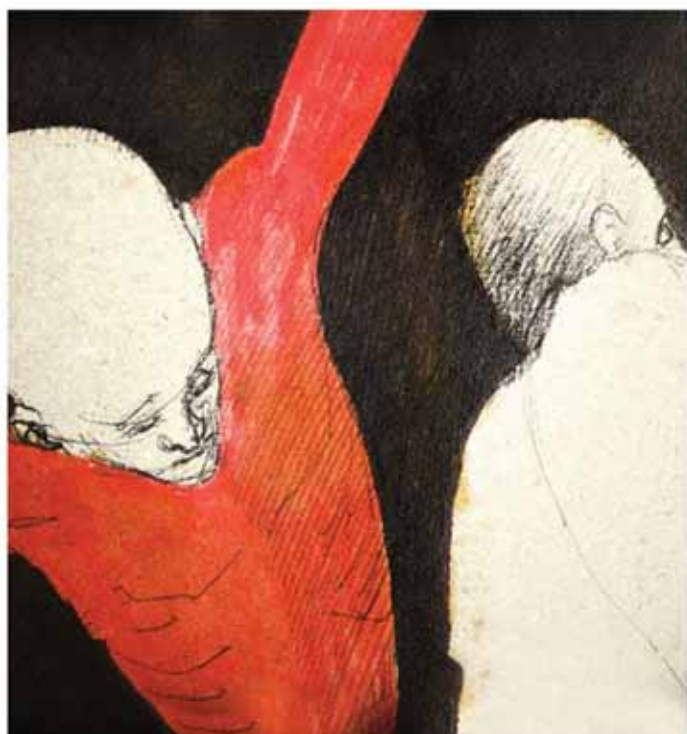

PELİN BUZLUK
KANATLARI ÖLÜ
AÇIKLIĞINDA

ÖYKÜ

PELİN BUZLUK
KANATLARI ÖLÜ
AÇIKLIĞINDA

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2012

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1545-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

PELİN BUZLUK
KANATLARI ÖLÜ
AÇIKLIĞINDA

ÖYKÜ

Pelin Buzluk'un Can Yayınları'ndaki diğerk kitabı:

Deli Bal, 2012

PELİN BUZLUK, 1984'te Ankara'da doğdu. Ankara Atatürk Lisesi'nden mezun olduktan sonra ODTÜ Çevre Mühendisliği Bölümü'ne girdi. 2008'de lisans eğitimini tamamladı. Öykü ve yazıları 2002'den bu yana *Varlık*, *Kitap-lık*, *Notos*, *Sıcak Nal*, *Dünyanın Öyküsü*, *Özgür Edebiyat*, *Akköy*, *Nikbinlik* ve *Kül Öykü* dergilerinde yayımlandı. "Deli Bal" adlı öykü dosyasıyla 2010 Yaşar Nabi Nayır Öykü Ödülü'ne layık görüldü. *Kanatları Ölü Açıklığında* yazarın ikinci kitabıdır.

Yıldırım aşkına.
Yıldırım Aşkı'na.

İçindekiler

İbrahim Dağı	13
Kanatsız	23
Kemikler	29
Sekizli'ye Hediye	33
Düğün Gecesi	39
Kasap Havası	45
Yılanlı Yalı Söylencesi	49
Var Olmayan Sesler	57
Ten Rengi	63
Mevsimler	67
Sirk	73
Turunç	77
Saklambaç	83

İBRAHİM DAĞI

Cümlemiz de sardık otlarımızı ince kâğıtlara. Dilaltı. Maraş'ı selamladık. Geçmiş, dişlerin silinmeyen kahverengiye acelesini ve o ahırsı kokuyu en unutulmuş hücrelerimizle duyduk. Tatlı bulantı. Sahte mutluluk. Aklımızda güzel bir şey varmış da unutmuştuk sanki. Anımsanmaması tüketilemeyeceği anlamına gelen, unutarak sakladığımız mutluluğumuz, otobüsten iner inmez gelip bulmuştu bizi. Ama hâlâ gizil ve gürültüsüz. Oysa geçmiş, sırf geçmişliğinden ve ne yaparsak yapalım şöyle bir bakmaya olsun gidemeyeceğimizden güzeldi.

Çocukluğumuzun geçtiği bu şehirde rahatça esmerleşiyorduk yeniden. Esmerliğimiz bu topraklara aitti ve şimdi serbestti. Dilimiz eski sesleri kavıyor, heyecanla unutuyordu bazı harfleri, atıyordu. Kendimizi ele vermemek için yıllardır iki yanımıza yapışık kollarımız zarlarını yırtıyor, acıyarak açılıyordu. İşte bu jestleri anımsıyorduk aslında! Kollarımızı kaldırıp indiriyorduk. Kucaklaşır gibi esenliyorduk esnafı. Değirmi hareketlerle destekliyorduk dönüş hikâyemizi, yalanlarımızı. Hepimiz başka anlatıyorduk. Kiminde şüpheli çıkıyorduk, kiminde masum. Oysa bir sırrı çevreleyen hep aynı hikâyeydi: İbrahim'in hikâyesi.

Art arda *babası ölmüş bir çocuk* ve *hamam* dendi mi

o bildik Őirde yaŐardı İbrahim. Biz baŐkentteyken Őiir okurduk. İbrahim'i yaŐatırdık böylece. Ama Maraş'ta İbrahim ıkıyordu Őiirinden, İbrahim oluyordu. Maraş'a kim bilir yas tutmaya gelmiŐtik.

Babam onu eve getirdiğinde ben sekiz yaŐındaydım. Abim on dört. Ufaklıklar altı ve dört. Kızlar on beŐ ve on bir. Babam eve zgn gelmiŐti. İçeri girince kapıyı örtmeye davranırken geride onu grmŐtik.

"İbo, gir içeri," demiŐti babam. "KardeŐinizdir. Aranıza alın. Oynayın. Yer verin."

Abim bir keresinde bütün kardeŐlerin baba sayesinde geldiğini söylemiŐti. Ama kapıdan geldiklerini doğrusu bilmezdim. Hem İbo'yu tanırdık, önceden Yorgancı Yorgo'nun oğluydu. Babası –eski babası– lnce İbrahim kaybolmuŐtu ortadan.

Dedik ama inandık kardeşimiz olduğuna. Babamız karar vermiŐti.

Gene de biraz kötü davranmayı da ihmal etmedik. Yorgancı Yorgo'nun hayali zihnimizde taze olmasa düverdik onu iyice. Ama dvmyorduk. DvŐmediĐimizden belki, kardeş de olamıyorduk. Geldiği gün kızlar arka avluda yıkadılar onu. Bir yandan tasla sabunla vuruyorlardı kafasına. Niyetleri iyi ya da kötü değildi. Niyetsizdiler.

Abimle dama yüzüstü yatmıŐ, bol yapraklı kayısı dallarının ardına sinmiŐtik. Merasim izliyorduk. İbrahim benle yaŐıttı neredeyse, kendi yıkansaydı ya... BaŐı öndeydi, öyle zayıftı ki kafası kocaman geliyordu bana. Pı-pisi içine kaçmıŐtı. nnde bağladığı cılız kollarını, kafasını tasta, sabundan ya da kaynar sudan korumak için hızla kaldırıyordu bazen. Kaırmıyorduk hiç. Onu beğenmemek için yaŐıŐıyorduk abimle. Rntgenciliğimizin yeminli sessizliği fısıltılarla bölünüyordu. Onu sevmeyi yediremiyorduk kendimize. Belki tek baŐımıza olsak, her birimiz ayrı ayrı rahatça sevebilirdik onu. Bütün sevgi

kırıntılarını Yorgo'nun hatıralarına yoruyor, böylece kaçıyorduk birbirimizden. İbo'yu gözetlerken Yorgancı Yorgo'nun gününe gittimdi. Çocuklar için yetişkinlerin en önemli günü, öldükleri gündür elbette. Bir tek o günü kanıksamadıklarından, anlamadıklarından belki.

Yorgo'yu severdim. Çünkü birkaç özel eşyamdan biri olan çocukluk yorganımı ve uykuyu severdim. Küçük evimizde düş dünyamın tek mekânı yorganımın altıydı ve ardından kaçıp özgürce gezindiğim düş diyarları. Bunların kâşifi Yorgo sevilmez miydi... Zihnimde kuvvetli bir inançla hâlâ *yorgan* sözcüğünün *Yorgo*'dan geldiğine inanırım.

Yorgo, dükkânındaki sekide renkli satenlerin, inceli kalınlı ipliklerin, boy boy iğnelerin arasında ortaya serilmiş bir yorganın etrafında yer değiştirirdi gün boyu. Zamanı kendince ölçerdi. Meydanda oynarken göz ucuyla dükkâna ne zaman baksam Yorgo bu tavafın başka bir yerine kurulmuş, bir bacağına altına almış, diğerini ileri uzatmış olurdu. Tombul, çıplak ayağının parmakları oynar dururdu.

İbram yorgancı dükkânına içkin bir yüzdü. Babası akşam vakti kalkıp eve gidesiyken, oğlunu uyanılmaz uykulara batmış halde bulurmuş. Ne denli çabalasa uyanmazmış çocuk. Kucaklayıp eve getireceğine, İbram'ı dükkânda yalnız bırakır, eve dönermiş. Böyle garip bir söylenti vardı çocuklar arasında. İbo neden katılmazdı oyunlarımıza, gündüz düşlerimize? Geceleyin dükkânda ne yapardı? O dükkânda uyumak dehşetli olduğu kadar çekici bir düştü biz çocuklara. Yorganların altındaki kişisel, yalnız gecemizden başlayarak, şehrin bütün gecesi dükkânın ufak, ancak derin ve zorlu, yün kokulu, uykulu karanlığında üretilirdi. Uyumadan evvel ben de düşsel bir yolculukla odamızdan sokağa, oradan da meydana ve sonra dükkâna kadar karanlığı izler, gecenin oradan doğuşuna

dalardım. Sahiden o dükkânda bir kez olsun uyumak nasıldır! Belki kapıyı açıp geceyi salmak sokağa...

Bir gün. Temmuzdan bir gün.

Küçük ablamla Keze'nin hindilerini kızdırıp kendimizi kovalatıyorduk. Hindinin inatçı takibi son bulmayınca soluksuz kahkahalarla koşup eve sığınmıştık. Annem odanın ortasında, Keze Teyzeyle yan yana ayaktaydı. Elini bize doğru kaldırdı. Annem: geniş omuzları, büyük, cesur memeleriyle bir tanrıça. Kesik soluklarımız dışında her şey durdu. Hindilerle ilgili kızacaktı? Merakla baktık yüzüne: Islak gözlü. Burnu kızarmış.

"Yorgancı Yorgo ölmüş," dedi. Nedense dükkân tabelasının soluk renkli, serifli harflerinden okudum bu ismi. Bir an dükkânını Yorgo'dan ayırt edemedim, hangisinin öldüğünü anlayamadım. Kafam ağırlaştı. Gözyaşlarım boynuma, oradan terli göğsüme akıyordu. Ablama sarıldım. Hıçkırıklarımız karıştı.

"İbrahim yokmuş."

Nasıl yokmuş? Yok demek, ölmüş demek değil.

"Ortada yok çocuk. Gören olmamış. Eminelere gidiyoruz. Evden çıkmayın."

Emine, İbrahim'ı doğururken ölmüştü. Ama annem ne zaman o evden söz etse *Emineler* derdi gene de.

İbrahim bulunamadı. Dükkân kapalıydı ama bir şeyler görmek umuduyla elimizi siper edip baktık camlardan içeri. Loş düşlerin cinleri dans ediyordu saten yüzlerde.

Abim yanımda kıpırdandı. Sıkılmıştı belki bu seyirden. Kızlar bir türlü ikna olmuyordu çocuğun temizliğine. Kollarını, sırtını ovalar gibi deliyorlardı iki yandan. Başını kaldırmıyordu İbrahim. Çıplaklığına diktiğimiz saldırgan gözlerimizle onu yenmek isterken, onun hamam sefalarımızda bizi defalarca izlediğini henüz bilmiyorduk. Zalimliğin doruğu çocuklukta, bütün hamlelerimizi boşa çıkarmıştı İbo. Ketumluğu ve umursamazlığıy-

la baş edemezdik. Nadiren ağzını açıp sarf ettiği kırık dökük sözler de sadece bizi yaralamak içindi.

Hakkında ancak Yorgo'nun ölümünden sonra kayıp zamanlarıyla ilgili bir şeyler öğrenebilmiştik. Babam aneme anlatıyordu. İbrahim onca zaman Osmanbey Hamamı'nın cehennemliğindeymiş. Hamamcı Uryan sokakta hasta bulmuş bunu. Acıyıp yanına almış, külhane yerleştirmiş. Öteki yetimlerin de kulağını çekip buna cehenneme en yakın yatağı verdirmiş. Çocuk hep hastaymış. İşe yaramadığı gibi zehir sözlerle külhanı birbirine katarmış. Oğlanlar ateş beslemeyi bırakıp kavgaya tutuşurlarmış. İbrahim'i kollayanlarla hor görenler arasında her gün sataşma, gürültü... Babam *tesadüfen* İbrahim'i ılıkılıkta görmese... Ah ah, yüreği yanmış babamın, yazığı gelmiş Yorgo'nun emanetine. Annem de burnunu çekiyordu. Yeniden andılar Yorgo'yu, Emine'yi.

Bu mesele abimle çekildiğimiz köşelerde epey oyalamıştı bizi. Mırıldılarımız bugüne kadar gelir: meğer cehennemin bir yüzünde biz yatarken bir yüzünde hasta İbrahim yatarmış oğlanlar hınçla ateşi beslemiş belli oğlanın yüzünde ateş izi var yanık değil yok hep ateşe yakın durmuşluğun eski yalımı.

Hamamda babamla yankılı konuşurken, gözümüzü örten buğuyla kulaklarımız sivrilirdi. O yankıların arasında tütekliklerden ince sesler sızardı. Buhara, dumana batmış fısıltılar. Parmaklarımızı kulaklarımıza sokup sallardık. Çok çok çok... Ses gitmezdi. Ürpertiyle babama bakardım. Silme köpük esmer bedeni başka bir güçle donanırdı gözümde. Şimdi o anlamsız ince sesler yine kulağымda, gözetlediğimiz bedene bakıyorum. Eksik bir yanı hep var hikâyenin, olmalı da.

Kızlar çocuğu bir peştamala sardılar. Ön avluya dolaşmadılar. Gıcırtyyla bir cam açıldı aşağıda. Annem oradan kucaklayıp oğlanı aldı içeri.

Geldiğinin gecesi yataklarımız ayarlanırken İbo'ya henüz nazik davranıyorduk. Zalimliğimizi dizginlemiş-tik. Kısa bir süre için misafirlik hakkı vardı. Misafir ço-cuklarına da dirlik vermezdik ya, Yorgo'nun hayali hep yanımızdaydı. Tabii bir de şu kardeşlik meselesi vardı kafamızı kurcalayan.

Odaya dört yatak ancak sığardı. Annemle babamın yatağı sekideydi. Kalan üç yatakta el, ayak, ağız karışırdı. Kediler de daldı mı aramıza, çok sesli gürültümüz anne-mi çıldırırdı. Babamın horultusuna laf yoktu ama. Uy-kularımız kavgalı, düşlerimiz kaçaktı. Yorganları paylaşı-mazdık. Annem hepsini böldürmüştü Yorgo'ya. Kızlar sürekli pisliğimizden, ayak kokumuzdan yakınırlardı. Çoğu sabah küs uyanırdık. İbrahim'e yer bulmak zor işti şimdi. Sonunda sesi çıktı: "Yorgan olsa, ufak da olur, ye-ter bana. Oturarak da çok uyudum. Bir yorganım olsa yeter." Sesindeki bu müzikli keder beni anlayamadığım kadar çok öfkelen-dirmişti.

Ufaklıklardan birinin bebeklik yorganı çıkarılmıştı yüklükten. İki yer minderi yan yana konmuştu. Yataklar arasındaki daracık boşluğa. Eve sığamadığımız o an aşikâr olmuştu. Evimiz, gelen her çocukla birlikte çatısı-na, duvarlarına ekler yapılarak biraz daha büyütülmüş bir yapıydı. Her pencerenin çerçevesi başkaydı. Çoğu kurtlanmış, çürümeye yüz tutmuştu bile. Babam moloz-culardan ucuza alırdı. Pencereleler hatıralarında eski ev-lerdeki seyirleriyle gelirdi bize. Ama İbrahim'in gelişiy-le ev büyümemiş, dahası bütün yoksulluğumuz sükün edip eviçlerine dolmuştu. Kardeşimiz değildi. Coşkun bir ki-birle bize yukarıdan bakıyor, karşılaştığı her zorluğa ağır-başlı bir çilekeş edasıyla katlanıyordu. Bütün yeme iç-mesine sinmiş o tiksinti; hastalık ve iştahsızlıktan öte bir horgörüye dönüşüyordu. Kimimiz canla başla kendimizi sevdirmeye çalışırken kimimiz ölesiye nefret ediyorduk

ondan. Babamsa ne sevgi ne nefret, yalnız acıyordu ona. Babamın dindar bir adam olarak en sevdiği duyguydu acımak.

İbram kaybolmayı seven bir çocuktü. Bense onu bulup eve getirmekle görevliydim. Ararken daha da hınç dolardı içim. Bulmadan eve dönemeyeceğim için bu teklifsiz saklambaç aramızdaki tek ilişkiydi. Oyun boyunca birbirimizi görmezdik. Yalnız o saklanır, yalnız ben arardım. Onu bulduğumda oyun bitmiş olurdu. Yan yana eve dönerken asla konuşmazdık. Bir türlü kardeş olamazdık.

Onu aramak işi, bir kuytuda çoğun uyur haldeki bedenini aramaktan öte, içime kapanıp düşünmelere dönuşürdü. Kimdi İbram, bunu arardım. Bazen bize geldi geleli yediği patatesleri saymaya çalışırdım. Yer minderlerindeki kâbuslarını, sayıklayan ağzını aklımda tutardım. Babamın onu eve getirişii, annemin onu kucaklayıp arka camdan içeri, eve alışii yinelenirdi gözümde. Bunlara rağmen İbram bize hiç gelmemişti belki de.

Son evlerin de ardında bir tepe vardı. Onu ararken bile isteye sona bırakırdım tepeyi. İbrahim'in dağı. Giderek bu tepeye kaçır olmuştu. Dönüşte evdekiler fısıltıyla "Neredeymiş?" diye sorduklarında, fısıldamalarına da kızarak "Nerede olacak, İbrahim Dağı'nda!" diye bağırırdım. Tepenin adı İbrahim Dağı kaldı. Bu dağın eteğinde kendine bir çukur kazmıştı İbrahim. Ya da bir çukur bulup sahiplenmişti. Gidip orada uyurdu. Böylece düşünde bildik ölümleri mi görürdü? Ayağımın ucuyla dürterdim onu. Bazen capcanlı kalkardı. Saçlarından çamurlu yağmur suları akardı. Bazen de Yorgo'nun anlattığı türden uyanılmaz uykulara daldardı. Ayakla dürtmek değil, tekmeleşem uyanmazdı.

Kimileyin hafif adımlarla evden kaçtığına tanık olurdu. Engel olmadan takılırdım peşine. Çukuruna kadar çiçek toplardı. Sonra bir yerde durur yumardım

gözlerimi, İbrahim bırakırdım kaybolsun. Gerisingeri eve dönerdim. Ağaç tepelerinde, damda, kedilerin peşinde aylak gezerdim. Annem mutfaktan seslendi mi koşup tırmanırdım tepeyi. Çoğunlukla çukurunda yatar bulurdum onu. Göğsünde çiçekler. Her güne bir prova. Yüzü ya ıslak ya kavrulmuş hepsi bir. Gökyüzü ne derse o. Eve kadar otları, solucanları, toprağı dökerdi.

“Neredeymiş?”

“Dağda.” Ama çukurdan söz etmezdim. İbrahim zaten söylemezdi. Çukur bir sırdı belki aramızda.

Maraş’a kardeşlerime çukurdan söz etmeye geldim.

Bir gün: saklamağaçtan eli boş döndüğüm o kızıl gün.

“E, hani İbrahim nerede?”

“Yok.”

“Nasıl yok?”

“Yok işte! Bekçisi miyim?”

İbrahim kayıptı yine. Kalkıp hepimiz gittik İbrahim Dağı’na. Başka zaman çukura kadar gözü kapalı gidip bulduğum İbrahim’i şimdi bulamıyordum. Ayaklarım beni başka yönlere koşuyordu. Sıcakta beynim kendi buğusuna batıyordu. Bizimkilere söylediğime göre İbrahim’i her seferinde başka bir yerde bulmuştum. Bazen bir ağaç dibinde bazen çalı içinde bazen öylece çimenlere uzanmış bazen düşlere dalmış... Sabit bir yeri *hiç* yoktu. Bu hiçte o kadar ısrar etmişim ki aslında sabit bir yeri olduğunu açığa vurmuşum, kim bilir. İbrahim’i bulamadık. Ümit kesildi. Babam o akşam yatmadan Hz. Yusuf’u okuttu abime. İbrahim bir ulu kişiye dönüşüyordu meselerde. Babamın gözyaşları dinmedi. Annem bir zaman hep küskündü.

Düşlerimde, sayıklayan ağzını görüyordum onun. Sırlısklam uyanıyordum. Yer minderleri bomboştı. İbrahim Dağı’na, çukura kaçıyordu aklım. İbrahim oradaydı, ben biliyordum. Kendine bir kapı aramıştı dağa gir-

mek için. O çukurda bir uyku kapısı bulmuştu. Kendine bir oda inşa etmişti. Çiçekli ve yağmurlu. Küçük bir yatak. Son zamanlarda yanına aldığı, ufaklığın bebeklik yorganı ile kurulmuş. Bir yorgancı dükkânına girer gibi büyüyle giriyordu çukuruna, anasına, dünyanın göğsüne, İbrahim Dağı'na.

Maraş'a İbrahim'in küçük yorganının son görüntüsünden –lekeli– söz etmeye geldim. Gücüm olursa.

Ama önce dilaltılarımızı tazeleyelim.

Kızlar, size yeter bu kadar.

Sonra eve gidelim. Yatakları serelim. Kedileri de çağırmalı. Sabah İbrahim'i yitirelim.

Yo.

Önce eve gidelim. Ben İbrahim'i aramaya çıkayım. Siz sofrayı kurun. Annem şıklatsın terliklerini topuklarında. Babam namazını kılsın. Beni kapıda karşılayın sonra. İbrahim'i sorun. Bir bir anlatayım.

Yo.

Önce şu koca taşı bırakayım elimden. Eğilmeden. Sadece İbrahim'in uykudaki yüzünü hizalayarak parmaklarımı gevşetivereyim. Çukurun duvarları birden lekelenir. Sonra geleyim eve. "E, hani İbrahim?" diye sorun.

Yo.

İbrahim Dağı'na gidelim. Birazdan hava kararır. Küçük bir yorgancı, geceyi eliyle dağıtır. Dünyanın gecesi bu dağdan doğar. O zaman buluruz İbrahim'i.

Pelin Buzluk, düşünsel derinliği başarıyla okura taşıyan bir öykücü; son yılların en çok konuşulan genç yazarlarından biri.

Balkonlarda bu çiçekler, ayakta tutuyor direncimizi. Bütün binalar griye boyandı, bir-iki şaşkın leke: Çiçekler. Renklerin halkı isyana ittiği kanıtlanmış. (Nasıl?) Bir adım  ne çıkan cesur balkonların bağrında inatçı, reng renk kokular şimdi.   odaların gizinde mahzun, renkli kuşlar.  rili ufaklı. Bir misafirlikte banyoyu ararken yolunuza çıkan. Tavuslar, altın s l nler,  inteler, sakalar...

Gündelik yaşamın gözden kaçmış ayrıntıları, başımızı çevirip bir türlü bakmayı akıl etmediğimiz insanlar, eşya ve insanı hep derin bir hayrete düşüren coğrafya... Buzluk, bu kitabında yer alan öykülerinde bir yandan ilk öykülerinin ele avuca sığmaz yaratıcılığını sürdürüyor, bir yandan da Doğu masallarından, s ylencelerinden getirdiği dille anlatım biçimini zenginleştiriyor.

ISBN 978-975-07-1545-7

9 789750 715457